

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/203/2016
Identifikačné číslo spisu: 5016200400
Dátum vydania rozhodnutia: 27.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5016200400.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: X. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. Č. O. Č. XXXX/XX, B., právne zastúpený JUDr. Ivanom Hubkom, advokátom so sídlom Gaštanová č. 7, Žilina, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku poberateľa výsluhového dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 04. júla 2016, č. k. 24Sd/95/2016-57, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 04. júla 2016, č. k. 24Sd/95/2016-57 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo 04. júla 2016, č. k. 24Sd/95/2016-57, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 14.03.2016 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“), ktorým podľa § 66 a § 112 ods. 1 a 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa zo dňa 18.01.2016 o prepočítanie starobného dôchodku.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal preukázané, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) a rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo 04.03.2014 mu odporkyňa podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 19.08.2010 priznala starobný dôchodok vo výške 87,40 € mesačne, určenej (krátenej) podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a súčasne ho valorizovala od 01.01.2011 na sumu 89 € mesačne, od 01.01.2012 na sumu 92 € mesačne, od 01.01.2013 na sumu 103,20 € mesačne a od 01.01.2014 na 112 € mesačne. Ďalším rozhodnutím z 16.06.2015 podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa od 13.12.2014 na sumu 116,60 € mesačne a podľa § 82 od 01.01.2015 na sumu 121,80 € mesačne.

Uvedené rozhodnutia navrhovateľ opravným prostriedkom nenapadol.

Výrok preskúmaného rozhodnutia zo 04.03.2016 odporkyňa okrem iného odôvodnila tým, že starobný dôchodok mu bol za obdobie od 01.01.2011 do 30.11.2014 zvýšený na sumu 116,60 € mesačne (rozhodnutím zo 16.06.2015) a nebolo zistené, že by mu bol starobný dôchodok priznaný v nižšej sume ako patrí, ani sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce pre nárok a výplatu starobného dôchodku.

Krajský súd poznamenal, že navrhovateľ v priebehu konania nepreukázal žiadne nové skutočnosti, týkajúce sa jeho poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok. K námietkam navrhovateľa ohľadom neprípustnosti krátenia starobného dôchodku podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 uviedol, že výsluhový dôchodok priznaný podľa zákona č. 328/2002 Z. z. má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) povahu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia po celú dobu sociálnej udalosti, teda po prežití ustanoveného veku, preto ho možno krátiť spôsobom uvedeným v čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ktoré ustanovenie Dohovoru je priamo záväzné aj pre odporkyňa; navrhovateľ nemôže spravodlivo žiadať, aby mu pre výšku starobného dôchodku zo všeobecného systému boli hodnotené aj doby, ktoré mu boli zhodnotené pre nárok a výšku výsluhového dôchodku. Postup podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru a priznanie starobného dôchodku vo výške určenej právoplatnými rozhodnutiami odporkyne z 04.03.2014 a 16.06.2015 (opravným prostriedkom nenapadnutých) preto nemožno považovať za diskriminujúci a v rozpore s čl. 12 Ústavy SR ani v rozpore s čl. 39 Ústavy SR, v zmysle ktorého občania majú právo na primerané zabezpečenie v starobe. Poukázal na to, že daná problematika bola doteraz riešená rozsiahlou a konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nepovažoval za dôvodný návrh postup podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP. Preskúmané rozhodnutie z uvedených dôvodov považoval za súladné so zákonom, a preto potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol nedostatočnosť zistenia skutkového stavu potrebného na posúdenie rozhodujúcich skutočností a nesprávny právny názor krajského súdu. Vzhľadom na znenie ustanovenia § 66 a § 112 zákona č. 461/2003 Z. z. namietol, že výrok preskúmaného rozhodnutia „zamietnutie žiadosti“ je v rozpore so zákonom. Poukázal na to, že zákon o sociálnom poistení neupravil spôsob krátenia starobného dôchodku, ktorý odporkyňa použila pri určení výšky jeho starobného dôchodku. Názor krajského súdu preto nemá oporu v žiadnom zákone.

Navrhovateľ zdôraznil, že výsluhový dôchodok priznaný a vyplácaný z osobitného systému sociálneho zabezpečenia súd nemôže označovať za starobný dôchodok, lebo tento je vyplácaný za výsluhu rokov; starobný dôchodok je pritom priznaný za dožitie dôchodkového veku. Dohovor č. 128 určuje v čl. 33 ods. 2 jednoznačne možnosť, nie povinnosť zákonodarcu v prípade súbehu nárokov na dávky rovnakého druhu krátiť dávky, avšak vždy iba za určených podmienok a v určenom rozsahu, ktoré mal určiť vnútroštátny zákonodarca. Taký zákonný predpis neexistuje a nebol kreovaný, preto odporkyňa nie je oprávnená sama si určovať a vytvárať tieto podmienky pre aplikáciu Dohovoru.

Na strane druhej zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení podľa názoru navrhovateľa ustanovuje nárok na započítanie všetkých odpracovaných rokov pre výpočet výšky starobného dôchodku.

Navrhovateľ do roku 2002 odvody odvádzal do Sociálnej poisťovne v rámci spoločného systému dôchodkového poistenia, následne v osobitnom systéme odvádzal vyššie odvody.

Z uvedených dôvodov navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne uplatnil právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadřila.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa vyhovieť nemožno.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatuje jeho správnosť, pričom na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa (§ 219 ods. 2 OSP):

Podľa namietaného ustanovenia § 112 zákona č. 461/2003 Z. z.:

(1) Dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka:

- a) priznala v nižšej sume, ako patrí,
- b) vypláca v nižšej sume, ako patrí,
- c) odoprela neprávom alebo
- d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

(2) Dávka sa odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo ak sa zistí, že sa dávka priznala neprávom.

(3) Dávka sa zníži, ak sa zistí, že sa dávka priznala vo vyššej sume, ako patrí.

(4) Výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Citované ustanovenie sa týka postupu pri zmene v nároku na dávku, zmene v nároku na výplatu dávky a zmene sumy dávky.

Nebolo sporné, že navrhovateľ sa domáhal priznania (zvýšenia) starobného dôchodku vo vyššej sume ako mu bol priznaný rozhodnutím zo 04.03.2014, teda domáhal sa postupu podľa § 112 ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z.. Pokiaľ navrhovateľ namietol, že uvedené ustanovenie taxatívne určilo spôsob rozhodnutia („prizná“, „odníme“, „zníži“, „zastaví“, „uvoľní“) a v takom prípade zamietavý výrok odporuje zákonu, túto jeho námietku odvolací súd považoval za nedôvodnú. Zákon č. 461/2003 Z. z. neupravuje ako rozhodnúť v prípade, ak nie sú splnené podmienky podľa § 112 ods. 1 a žiadosti nemožno vyhovieť. V rámci ustanovení o konaní v § 209 ods. 3 a 4 zákona č. 461/2003 Z. z. zákonodarcu upravil, že výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo a v odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala. Pokiaľ nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 112 zákona č. 461/2003 Z. z., potom rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o zvýšenie dôchodku z dôvodu jeho tvrdenej nesprávnej výšky je logické a uvedenie ustanovenia § 66 a § 112 je potrebné považovať za súladné so zákonom.

Z preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o prepočet starobného dôchodku podľa § 66 (odsekov 1 a 9) a podľa § 112 ods. 1 a 4 zákona č. 461/2003 Z. z..

V rozhodnutí poukázala na to, že za dobu ďalšieho dôchodkového poistenia po vzniku nároku na

starobný dôchodok od 01.01.2011 do 30.11.2014 bol starobný dôchodok navrhovateľa podľa § 66 už zvýšený na 116,60 € mesačne. Tak vo vzťahu k nároku na zvýšenie dôchodku za obdobie ďalšieho dôchodkového poistenia ako aj vo vzťahu k namietanému postupu pri určení výšky starobného dôchodku rozhodnutím zo 04.03.2014 je potrebné chápať jej dôvodenie v závere rozhodnutia, že „žiadosť z 18.01.2016, doplnenú podaním z 01. februára 2016 zamietame“, pretože „nebolo zistené, že sa Vám starobný dôchodok priznal v nižšej sume ako patrí, ani sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce pre nárok na výplatu starobného dôchodku“.

Podľa čl. 43 písm. a/ Dohovoru č. 128 tento Dohovor sa nevzťahuje na sociálne udalosti, ktoré nastali skôr, než nadobudla účinnosť príslušná časť Dohovoru pre zúčastnený členský štát.

Československá socialistická republika prijala záväzky z Dohovoru, len pokiaľ ide o časť III, príslušné ustanovenia častí V a VI., a časť VII. časť III. dohovoru obsahuje články 14 až 19, časť VI. (spoločné ustanovenia) články 30 až 36.

Podľa čl. 15 ods. 1 Dohovoru č. 128 krytou sociálnou udalosťou je prežitie ustanoveného veku.

Ustanoveným vekom na účely starobného dôchodku je dôchodkový vek podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Tento vek navrhovateľ dovŕšil dňom XX.XX.XXXX, teda po nadobudnutí platnosti Dohovoru č. 128 pre Československú socialistickú republiku (11. januára 1991).

Najvyšší súd SR sa problematikou aplikovateľnosti Dohovoru č. 128 zaoberal opakovane. V rozsudku sp. zn. 9So/108/2015 z 28.02.2017, v ktorom uviedol:

„Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.“

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Osobitným predpisom je zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov.

Z dôvodovej správy k zákonu č. 222/2003 Z. z. vyplýva záver, že zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok i dávky výsluhového zabezpečenia považované za výsluhový dôchodok podľa § 124 zákona č. 328/2002 Z. z. plnili funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení).

Súčasne zámerom zákonodarcu bolo zákonom č. 328/2002 Z. z. zabezpečiť, aby pomerná výška výsluhového dôchodku bola vyššia ako keby policajtom bola doba profesionálnej služby hodnotená len vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Z toho teda vyplýva záver, že úmyslom zákonodarcu bolo, aby súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, resp. aspoň rovnaký ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý by mal všetky doby poistenia (zamestnania) hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia

(zabezpečenia).

Z právnych úprav, týkajúcich sa sociálneho poistenia alebo zabezpečenia osobitných skupín poistencov jednoznačne vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a osobitný systém sociálneho poistenia (zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov) sú založené na základe hodnotenia dôb poistenia (zamestnania).

Kým zákon o sociálnom poistení upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi riadne zohľadnené pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo nepriaznivým zdravotným stavom, osobitné právne úpravy, používané v osobitnom systéme sociálneho poistenia obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok sociálneho zabezpečenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby). Osobitný systém poistenia (zákon č. 328/2002 Z. z.) neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, sirotských a vdovských dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, teda aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca bez zohľadnenia kategórie funkcií a bez zohľadnenia dôb poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme. V dôsledku tejto skutočnosti potom vychádza záver, že poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zákona o sociálnom poistení len v rozsahu, zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ktorým sa pre nárok na tieto dávky započítavajú doby služby v ozbrojených silách v celom rozsahu), ale nie v časti, upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok.

V dôsledku súbežného uplatňovania týchto systémov tak nesprávnym a výlučne gramatickým výkladom zákona dochádzalo k diskriminácii poistencov osobitného systému, lebo odporkyňa im niektoré doby poistenia nehodnotila vôbec, alebo im ich hodnotenie odsúvala a menila podmienky alebo odňala výhody, poskytované poistencom v osobitnom systéme sociálneho poistenia.

Podľa čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Primeraným je také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

Najvyšší súd judikoval, že aj vtedy, ak by poistenec nespĺnil podmienku získania viac ako 15 rokov poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, ale získal by túto potrebnú dobu po zhodnotení obdobia poistenia v osobitnom systéme, má odporkyňa povinnosť vykonať výpočet dôchodku s prihliadnutím na dobu poistenia v osobitnom poistnom systéme a dôchodok priznať navrhovateľovi vo výške, zodpovedajúcej rozsahu poistenia vo všeobecnom systéme. Správne by preto odporkyňa mala pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému, najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme. Keďže výsluhový dôchodok má po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) charakter dávky v starobe, odporkyňa by mala postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.. Starobný dôchodok navrhovateľa môže krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby policajta rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z.. Iný postup by bol v priamom rozpore so zámerom zákonodarcu zabezpečiť vojakom a policajtom vyššiu úroveň ich zabezpečenia v starobe za dobu výkonu ich služby (zákon č. 328/2002 Z. z.) a táto kategória poistencov v systéme vnútroštátnych poisťovacích a zabezpečovacích systémov by bola znevýhodnená v porovnaní s poistencami vo

všeobecnom systéme sociálneho poistenia na Slovensku, a dokonca by s ňou odporkyňa zaobchádzala horšie, ako s poistencami poistenými v zahraničí, u ktorých o takomto krátení dôchodkov ani ona nemá pochybnosti. Odlišným postupom odporkyne by sa doby poistenia poistenca vo všeobecnom systéme stratili a neboli by v žiadnom zo systémov zohľadnené, čo nezodpovedá ani zámeru zákona. Inak odporkyňa núti poistencov, poistených aj v osobitnom poistnom systéme, aby vykonávali zamestnanie po splnení podmienok pre vznik nároku na starobný dôchodok po dosiahnutí ich zvýhodneného dôchodkového veku, čo nie je prípustné. Osobitný systém sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov totiž neposkytuje poistencom osobitného systému také starobné, predčasné starobné, invalidné, sirotské, vdovské a vdovecké dôchodky, ktoré by zohľadnili celú dobu poistenia poistenca.

Podľa Čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128 ak má alebo ak by mala inak chránená osoba súčasne nárok na rôzne invalidné, starobné alebo pozostalostné dávky, môžu sa tieto dávky krátiť za určených podmienok a v určenom rozsahu; chránená osoba dostane spolu aspoň toľko, koľko sú najvýhodnejšie dávky.

Podľa Čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Treba prisvedčiť navrhovateľovi, že zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 nestanovil možnosť a postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Taktiež je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon č. 461/2003 Z. z. priamo v ustanoveniach § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta, získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by odporkyňa pre nárok na starobný dôchodok v zmysle vyššie uvedených ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre nárok a výšku starobného dôchodku započítať navrhovateľovi dobu služby v Policajnom zbore.

Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Ak teda pri posudzovaní nárokov poberateľov výsluhových dôchodkov podľa zákona č. 328/2002 Z. z. na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení odporkyňa aplikovala ustanovenie čl. 33 ods. 2 tohto zákona, bolo úlohou súdu preskúmať len to, či toto krátenie je možné považovať za súladné s ústavou a Dohovorom č. 128.

Výsluhový dôchodok priznaný podľa § 38 a § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov je dávkou, ktorá patrí jeho poberateľovi od skončenia služobného pomeru a patrí mu aj po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecného predpisu o sociálnom poistení (zákon č. 461/2003 Z. z.). Vzhľadom na túto skutočnosť výsluhový dôchodok má odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku povahu dávky v starobe, ktorú je potrebné považovať v zmysle Čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128 za inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie určeného veku) - takou dávkou je aj starobný dôchodok, na ktorý vznikne nárok podľa zákona č.

461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Vzhľadom na súbeh nárokov na dve dávky rovnakého druhu (dávky v starobe) potom v súlade s Čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 prichádza do úvahy krátenie starobného dôchodku. Iný postup a priznanie starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v plnej, tzv. teoretickej výške by mal za následok priznanie dvoch povahovo rovnakých dávok za tie isté doby poistenia, čo by viedlo k neodôvodnenému a neprimeranému zvýhodneniu osôb, poistených v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia a k diskriminácii poistencov, ktorí získali obdobia poistenia v takom istom rozsahu len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že úpravu v zákone o sociálnom poistení, podľa ktorej vzhľadom na získanie doby služby policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok by sa obdobie tejto služby v zmysle § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 tohto zákona vôbec nemalo hodnotiť, najvyšší súd preklenul svojou judikatúrou v prospech týchto poistencov. Súčasne však judikoval aj to, že odporkyňa môže vykonať krátenie tzv. teoretickej sumy v súlade s Čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a to tak, že krátenie je možné vykonať len pomerne, o sumu zodpovedajúcu pomeru doby služby policajta k celkovej dobe poistenia tak vo všeobecnom ako aj osobitnom systéme sociálneho poistenia, najviac však o sumu výsluhového dôchodku.

Pokiaľ teda odporkyňa, pri absencii osobitnej zákonnej úpravy, vychádzajúc z judikatúry najvyššieho súdu, vykonala výpočet teoretickej sumy starobného dôchodku a túto teoretickú sumu krátila o sumu, rovnajúcu sa koeficientu určenému ako podiel skončených rokov služby a xxx rokov súčtu dôb služobného pomeru a tzv. obdobia dôchodkového poistenia v civile, teda o sumu nepresahujúcu sumu výsluhového dôchodku, takýto jej postup považoval odvolací súd za súladný s čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128“.

Odvolací súd poukazuje na to, že rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/108/2015 z 28.02.2017 bol napadnutý sťažnosťou na Ústavnom súde SR, ktorý sťažnosť odmietol uznesením sp. zn. II. ÚS 389/2017-18 z 22.06.2017, v ktorom uviedol:

„Podstatou námietok sťažovateľa vo veci samej je téza, podľa ktorej pri neexistencii zákonnej úpravy možnosti krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom nebolo vôbec možné starobný dôchodok sťažovateľa krátiť, a to ani s prihliadnutím na čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128, keďže tento tiež odkazuje na vnútroštátnu úpravu. Pokiaľ všeobecné súdy tak v prípade sťažovateľa, ako už aj predtým v minulosti vo viacerých iných prípadoch judikatúrou dospeli k názoru o možnosti krátenia, ako aj o mechanizme výpočtu krátenia, postupovali arbitrárne.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd dostatočným a presvedčivým spôsobom vysvetlil, prečo považuje výsluhový dôchodok po dovŕšení veku potrebného pre odchod do starobného dôchodku svojou povahou za starobný dôchodok. Rovnako považuje za akceptovateľnú aj metodiku krátenia starobného dôchodku v takomto prípade“.

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 OSP ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .